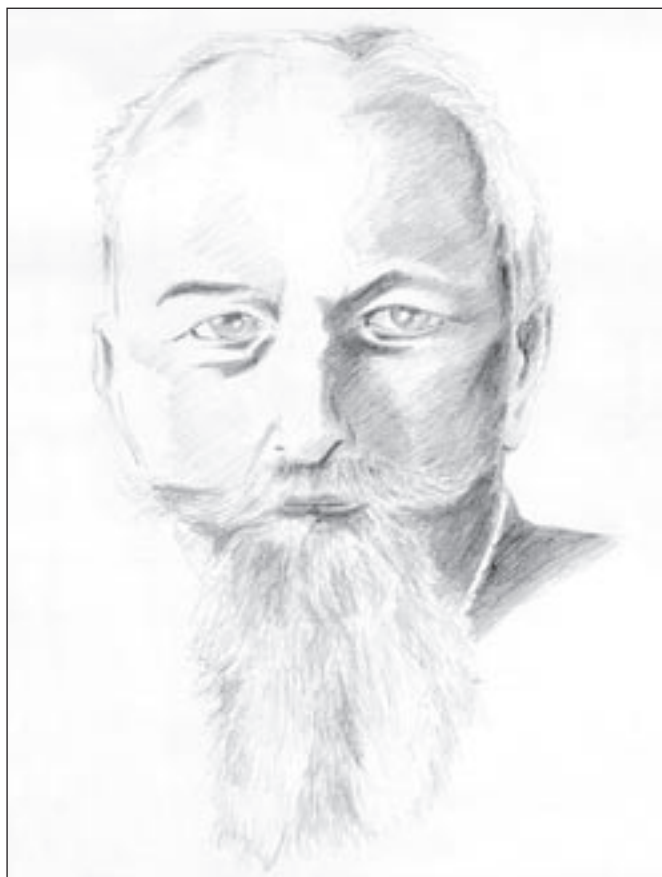

ZEMĚDĚLSKÁ PŮDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

Kč 15,-

8 duben
2004-5
67. ročník

František Novák
(1860–1957)

„... Přál jsem si vždy stát se učitelem na některé střední škole, takovým, jakými byli moji profesori, ...“ Začínal v Litomyšli, odtud přešel do slezské Chotěbuzi, pak následovalo 12 let v Plzni a po ní 19 let (převážně ve funkci ředitele) v Roudnici nad Labem.

Časopis pro zemědělské, lesnické, zahradnické,
potravinářské a rybářské vzdělávání

Časopis pre poľnohospodárske, lesnícke, záhradnícke,
potravinárske a rybárske vzdelávanie

OBSAH

(English summary see page no. 23)

Zemědělství ve středu Evropy a jeho odborné vzdělávání	3
Environmentální výchova	5
Z činnosti Asociace	7
Lesní pedagogika	8
Evropská cena kvality	9
Nové bakalářské studijní programy	11
Desetiletí výchovy a vzdělávání pro udržitelný rozvoj	12
Informační centrum Evropské unie	13
Kamélie v nesčetných podobách	14
Flora Olomouc 2005	15
Pozvánka na celostátní soutěž studentů středních zemědělských škol	16
Jízda zručnosti – Den Zemědělce 2005	16
Kalendář kovářských akcí	17
Publikace o uměleckém kovářství	18
Z historie učňovského školství	19
Bratři Jouzové	20
František Novák	21
Sto let používání indikátorů	22
Zaujalo nás	23
Contents	23

AGROKOMPLEX – VÝSTAVNÍCTVO NITRA

VÝSTAVA PSOV

9. výstava psův Nitra Canis CAC-SR

12. 3. – 13. 3. 2005

GASTRA

12. mezinárodní veletrh zařízení pro hotely, obchod a veřejné stravování

ALIMENTA

12. mezinárodní veletrh potravin a potravinářských strojů

COBA

Špecializovaná výstava pekářství, cukrářství a technologií

5. 4. – 8. 4. 2005

ENVIRO

10. mezinárodní výstava techniky a technologií ochrany a tvorby životního prostředí

GARDENIA

9. mezinárodní předajná výstava pro záhradníctvo, záhradkárov, přátelův bonsajův a kvetův

HUMANOTECH

3. mezinárodní výstava pomůcok pro kompenzaci zdravotního postihnutí, rehabilitaci

MEDIFA

3. mezinárodní výstava zdravotnické techniky a farmacie

21. 4. – 24. 4. 2005

MEDZINÁRODNÝ STROJÁRSKY VELETRH

12. mezinárodní veletrh strojův, nástrojův, zařízení a technologií

EUROWELDING

11. mezinárodní výstava zvarování a zvarovací techniky

CAST-EX

11. mezinárodní výstava zliování a zliovárenských technologií

CHEMPLAST

9. mezinárodní výstava plastův a chemie pro strojárstvo

EMA

5. mezinárodní výstava elektrotechniky, meraní, automatizácie a regulácie

24. 5. – 27. 5. 2005

VÝSTAVA PSOV

22. mezinárodní výstava psův všetkých plemien – FCI

28. 5. – 29. 5. 2005

POĽOVNÍCTVO A PRÍRODA

celoštátna výstava poľovníctva a ochrany prírody s mezinárodnou účasťou

15. – 19. 6. 2005

PŘEHLED VYBRANÝCH VÝSTAV NA VÝSTAVIŠTI V LYSÉ NAD LABEM

ZEMĚDĚLEC 2005

22. národní výstava zeleně, mechanizace, pěstitelství, květin, ekologie a zpracování výpěstků

JARO S KOŇMI

6. výstava koní a všeho, co k nim patří

16. 3. – 20. 3. 2005

NARCIS 2005

4. výstava narcisův, tulipánův a dalších cibulovin

21. 4. – 24. 4. 2005

NATURA VIVA 2005

mezinárodní výstava všeho pro myslivce, rybáře a včelaře

27. 5. – 4. 6. 2005

Pokračování přehledu výstav v dalších číslech

ZEMĚDĚLSTVÍ VE STŘEDU EVROPY A JEHO ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Po vstupu České republiky a Slovenské republiky do Evropské unie se do popředí znovu dostává otázka budoucnosti zemědělství ve střední Evropě. Další rozvoj zemědělství ve střední Evropě bezpochyby ovlivní Společná politika EU (dále jen SZP).

Úloha našeho zemědělství

I v rámci SZP je třeba si ujasnit, jakou roli hraje zemědělství ve společnosti a jakou představu o vlastní úloze ve společnosti má zemědělství samo. Stále více se hovoří o tak zvaném druhém pilíři SZP, tedy o rozvoji venkova. V něm se stále více zdůrazňuje mimoprodukční funkce zemědělství a jeho podpora z prostředků EU. Zemědělství by se pak stalo jen jedním ze zdrojů příjmů venkovského obyvatelstva.

Stávající stav struktury našeho venkova ukazuje spíše na to, že omezování produkční funkce zemědělství se projevuje na stavu venkova negativně. Nemělo by se zapomínat, že zemědělství má strategický význam nejen z hlediska zajištění potravinové základny pro obyvatelstvo, ale také jako producent obnovitelných zdrojů energie, tvůrce krajiny, z hlediska ochrany životního prostředí, čistoty vod a především pak pro udržení života na venkově. Bez prosperujícího zemědělství a bez finanční podpory tzv. druhého pilíře SZP se plnohodnotný život ve venkovském prostoru nezajistí. Rovněž je třeba si přiznat, že ani EU nepovažuje zemědělství za prioritu, i přes jeho strategický význam.

Postavení zemědělců

V současnosti jsou to právě zemědělci, kteří na vlastní kůži nejvýrazněji pociťují změny související s globalizací ekonomiky, s působením rizikových faktorů (souvisejí s postupnými změnami klimatu), v důsledku čehož se zemědělské podnikání stává nejrizikovějším. A tuto rizikovost by unie rovněž měla řešit odpovídající podporou zemědělství i rozvoje venkova, zamezením podhodnocování práce zemědělců, prodeje jejich výrobků pod skutečnou hodnotou, odstraněním překážky pro rozvoj a využití moderních technologií a vytvořením takových podmínek pro mladé lidi, aby se život na venkově stal přitažlivým.

Úrovně zemědělského vzdělávání

Na stav zemědělství a jeho potřeby pochopitelně reaguje zemědělské vzdělávání, a to jak v původních členských zemích, tak i v nově přistoupivších. Úroveň zemědělského vzdělávání není stejná v původních členských zemích, liší se rovněž i v těch, které do unie přistoupily v loňském roce. Zemědělství všech členských zemí plně zaměstnává 14,5 milionu pracovníků. Rozšířením unie na 25 států se zaměstnanost v zemědělství zvedla z původních 3,5 % na 5,1 %. Přispělo k tomu především Polsko svojí vysokou zaměstnaností v zemědělství. Právě s ohledem na relativní vzestup podílu zemědělství na celkové zaměstnanosti je zřejmé, že zemědělské odborné vzdělávání si vyžádá větší pozornost, než tomu bylo dříve. Přitom v jednotlivých státech má zemědělství rozdílnou roli i přírodní podmínky, a to zpětně ovlivňuje národní systémy zemědělského vzdělávání.

Odborné vzdělávání v agrárním sektoru původní patnáctky je v největším rozsahu zaměřeno na výrobu potravin. Potravinářský a nápojářský průmysl patří v patnáctce mezi nejvýznamnější odvětví a je třetím největším zaměstnavatelem v EU.

Stejně jako je široký pojem zemědělství, je i široký pojem zemědělské vzdělávání, které zahrnuje výuku o rostlinách, zvířatech, přes potraviny a výživu po ekonomiku a ekologii i sociální vědy. Úroveň zemědělského vzdělávání a jeho rozsah se v jednotlivých členských státech rovněž liší, a to od univerzitního přes střední vzdělávání, až po základní úroveň danou kurzy. Výchozí vysokoškolské a střední vzdělávání je určenou studentům, kteří chtějí pracovat v agropotravinářském komplexu jako zaměstnanci nebo podnikatelé. Další zemědělské vzdělávání je zaměřeno na absolvování různých vzdělávacích programů. Určitou formou vzdělávání jsou i poradenské služby orientované na konkrétní úsek zemědělské výroby.

Úroveň vzdělávání pracovníků v zemědělství se rovněž v jednotlivých státech EU výrazně liší, stejně jako podíl odborných pracovníků jednotlivých stupňů vzdělání na celkovém počtu pracovníků v zemědělství. Největší podíl

pracovníků se střední kvalifikací v rámci pětadvacítky EU má Česká republika a Slovensko, dále Dánsko, Lotyšsko a Polsko – nejnižší Španělsko a Řecko. Nejnižší podíl pracovníků bez kvalifikace, nebo s nízkou kvalifikací má Česká republika, Německo, Slovensko, Velká Británie a nejvyšší podíl uvedených pracovníků má Řecko, Španělsko, Itálie. Počet vysokoškolsky vzdělaných pracovníků v zemědělství se pohybuje od něco málo přes nula procent v Itálii, po 25 % v Rakousku. Druhé neúspěšnější je Dánsko s 15 %. Průměrná hodnota nových států – asi 7 %, převyšuje průměr starých zemí 3,5 %. Z nových zemí je na tom nejlépe Slovensko a nejhůře Maďarsko. Česká republika má kolem 4 % vysokoškolsky vzdělaných pracovníků v agrárním sektoru.

Další formy vzdělávání

Stejný také není přístup k dalším formám vzdělávání – především dospělých. Ve Velké Británii, Dánsku, Nizozemsku, Švédsku a Finsku je poměrně velký podíl pracovníků vzdělávajících se celoživotně. Z nových zemí je na tom nejlépe Slovensko se 7 %. V České republice se celoživotně vzdělávají asi 2 % odborníků, v Itálii je to jen 1,5 %, ve Španělsku a Polsku ještě méně. Také odpovědnost za zemědělské vzdělávání je v jednotlivých zemích EU odlišná. V některých zemích za vzdělávání odpovídá ministerstvo, které má na starosti agrární sektor. Tak tomu je ve Francii, Řecku, Maďarsku, Nizozemsku. Česká republika, Slovensko, Dánsko, Estonsko, Velká Británie a Slovinsko ponechaly zemědělské vzdělávání v rukou ministerstva školství. Nejkomplikovanější systém řízení zemědělského školství má Německo, kde za vzdělávání odpovídá ministerstvo zemědělství, školství a dokonce i ekonomický rezort, navíc jsou zde i odlišnosti podle jednotlivých spolkových zemí.

Úroveň vzdělání zemědělských pracovníků v České republice a Slovenské republice je v počtech i v kvalitě přinejmenším srovnatelná se starými zeměmi EU. Avšak výrazně se měnící podmínky v celém agrokomplexu budou vyžadovat nadále změny v obsahu i rozsahu vzdělávání zemědělských odborníků. Pozornost by se měla také zaměřit na celoživotní vzdělávání, které je doposud na nedostatečné úrovni jak v obsahu, tak i rozsahem. V tomto směru mají zemědělské školy všech typů značný prostor pro seberealizaci v regionu, v němž působí. Stávající síť zemědělských škol poskytujících střední odborné vzdělání má vzhledem ke stále se snižujícímu počtu žáků vycházejících z devátých tříd potíže s naplněním svých kapacit. Je však třeba počítat s tím, že v příštích letech se bude tento problém nadále prohlubovat.

Zatímco ještě vloni opustilo deváté třídy 127 tisíc žáků, v roce 2010 už to bude zhruba jen 95 tisíc. Tento demografický proces přitom bude podle Českého statistického úřadu dále pokračovat. Například z prognózy školského experta OECD Jana Kouckého vyplývá, že nejdrtivěji dopadne pokles právě na učňovské školství, a to za předpokladu, že se vláda nerozhodne udržet učilištím žáky a neomezí ostatní střední školy novými restrikcemi, které by jim určovaly, kolik žáků smějí přijímat. Dá se však předpokládat, že to bude z politických důvodů těžko realizovatelné.

Ukazuje se, že učiliště budou muset změnit pojetí. Měly by připravovat žáky s širšími dovednostmi, kteří budou schopni se během života dále učit a průběžně měnit svou kvalifikaci. Kapacity učilišť by se v budoucnosti měly více využívat pro kurzy dospělých, transformovat je na vzdělávací centra. Jenže podobné kurzy celoživotního vzdělávání zatím v České republice nenacházejí příliš velkou odezvu. Jen málo podniků v agrokomplexu považuje vzdělávání svých pracovníků za důležitou součást personální politiky. Ani stát stále ještě nemá koncepci celoživotního učení.

V západní Evropě, kde podobný demografický vývoj prodělali již před léty, mají s celoživotním vzděláváním zkušenosti, které by byly použitelné i u nás.

Celoevropským trendem a tedy i našim je, aby co nejširší skupina populace prošla vzdělávacími programy s maturitou. Rovněž rodiče přisuzují stále větší důležitost kvalitnímu vzdělání ukončenému maturitou. Stále probíhající změny v agrokomplexu České republiky, demografický vývoj příštích let naznačují, že pro zemědělské odborné vzdělávání to nebude bezproblémové období.

Na závěr přehled z prognózy Jana Kouckého – jaký byl a jaký bude zájem o školy

Typ školy	1995 %	2004 %	Odhad 2010 %
Víceletá gymnázia	9,2	9,0	11,8
Čtyřletá gymnázia	8,0	11,3	14,7
Lycea	0,1	2,8	4,9
Střední odborné školy s maturitou	38,2	38,2	41,4
Střední odborná učiliště s maturitou	4,4	6,9	8,8
Učiliště bez maturity	40,2	31,8	18,3

KU

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

neoddeliteľná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu

Naša Stredná poľnohospodárska škola v Michalovciach ako jedna z prvých stredných škôl vo východoslovenskom regióne pochopila význam, miesto a úlohy environmentálnej výchovy k zdravému životnému štýlu, potrebu žiť v súlade s prírodou a v tolerancii medziľudských vzťahov.

Vychádzame z toho, že poľnohospodárska výroba to je predovšetkým práca so živým materiálom, pôdou, rastlinami, zvieratami a vlastne s celým životným prostredím. Rešpektujúc jednu z najvyšších hodnotových zásad environmentálnej výchovy (ďalej EV), a to „začať od seba a šíriť okolo seba“ atmosféru ochrany prírody a životného prostredia, máme v škole dlhodobejšie rozvinutú environmentálnu výchovu v širokom spektre vyučovacieho procesu i v mimoškolských aktivitách. Už viac rokov cielavedome a systematicky pracujeme v oblasti EV.

Do programu „Školy podporujúce zdravie“ je naša škola začlenená od roku 1995. Škola z vlastnej iniciatívy obnovila partnerské vzťahy so sesterskými školami v zahraničí – Vyškov na Morave, Nyiregyháza v Maďarsku a Kavarna v Bulharsku. Tieto vzťahy sme ešte rozšírili o spoluprácu so školami Lesko v Poľskej republike, Livada v Rumunsku a so školou z Rakúska. V rámci výchovno-vzdelávacieho procesu v mimoškolských aktivitách a medzinárodnej spolupráci sme realizovali širokú škálu aktivít v oblasti EV, ktorá prináša spoločensko-odborný úžitok a efekt. I napriek tomu však stále nachádzame značné rezervy vo formovaní uvedomelého environmentálneho cítenia a konania žiakov vo vzťahu k všetkému živému a životnému prostrediu.

V environmentálnej výchove a v rámci viacerých environmentálnych projektov sme si postavili nasledovné hlavné a čiastkové ciele:

- Vytvárať a prehĺbovať vzťah žiakov a pedagógov k živým rastlinám a zvieratám, k prírode, ktoré sú základným materiálom pre prácu a tvorenie poľnohospodárstva – pestovateľa poľnohospodárskych plodín a chovateľa hospodárskych zvierat.
- Zmeniť spôsoby myslenia a správania sa žiakov a učiteľov, ako i rebríček spoločensko-odborných hodnôt prostredníctvom intenzívneho vnímania a cítenia s prírodou a spoločnosťou.
- Prehĺbiť estetické a etické cítenie v rámci skrášľovania životného prostredia školy, verejného prostredia, ale i domáceho prostredia.
- Vzbudiť záujem žiakov, učiteľov a širokej odbornej verejnosti o poľnohospodársku výrobu.
- Humanizovať a skvalitniť medzinárodné vzťahy v rámci vytvárania nového celoeurópskeho povedomia, ako i zabezpečiť širšiu výmenu odborných skúseností na úseku EV v rámci medzinárodnej spolupráce sesterských škôl.
- Zvyšovať angažovanosť mladých ľudí, viesť ich k nekonzumnému spôsobu života a životného štýlu, k hodnotám zlučiteľným s trvalo udržateľným životom. Tým eliminovať nežiaduce spoločenské javy vyskytujúce sa u mládeže ako je alkoholizmus, používanie drog, vulgárnosť, agresivita a nekultúrnosť vzťahov.
- Pestovať hrdosť k poľnohospodárskym tradíciám na Zemplíne, krásam a spoločensko-historickým pamiatkam nášho regiónu.

Ktoré konkrétne formy, metódy a spôsoby EV uplatňujeme v súčasnosti? Priebežne počas školského roka využívame tieto metodické postupy aplikácie EV:

1. Výchova cieleným slovom a skutkom na vyučovacích jednotkách
2. Výchova príkladom a vlastnou prácou (praktický výcvik, verejnoprospešná činnosť, skrášľovanie priestorov školy)
3. Zapájanie sa do rôznych environmentálnych projektov z úrovne Ministerstva školstva SR a v rámci regiónu
4. Pobytové akcie v prírode (exkurzie, turistika, branné cvičenia, KOČAP, zahraničná prax)
5. Zázitkové akcie (výstavy ovocia, zeleniny, hospodárskych zvierat, súťaže v dojení)
6. Samostatná odborná činnosť žiakov v botanickej záhrade a chovateľskom zoo-kútiku
7. Využívanie ekologických učební priamo v prírode pri vyučovaní biológie a ekológie ako i počas ekologických cvičení

Na základe prierezových osnov každý vyučujúci zapracoval do tematických plánov problematiku EV, ekológie a životného prostredia. Ich plnenie kontroluje vedenie školy a vyčlenený koordinátor EV.

Pomerne úspešne sa nám darí aplikovať EV v predmete prax. Výsadbou ovocných a okrasných stromov, kríkov, intenzívnym pestovaním kvetov, prácou v botanickej záhrade a v okolí školy sa škola v letnom období mení na kvitnúcu

záhradu. Samotný areál školy sa nachádza v príjemnom estetickom prostredí, v zeleni, o ktorú sa starajú žiaci priebežne v rámci individuálnej a odbornej praxe.

V rámci programu „Školy podporujúce zdravie“ venujeme náležitú pozornosť takým aktivitám ako je podpora zdravia, zdravotnícka výchova, zásady racionálneho stravovania, pitný režim, protidrogová prevencia a pod. V rámci enviroprojektov sa škola intenzívne zapojila do Projektu podpory zdravia pre stredné školy Zemplínskeho regiónu a do enviroprojektov organizovaných Ministerstvom školstva SR. Činnosť jednotlivých aktivít v projektoch sa niesla v znamení poznávania a ochrany prírody, ochrany zdravého životného štýlu, rozvoja telesnej zdatnosti a ochrany prírody v umení.

Veľkú popularitu, ale aj rešpekt chovateľskej a pestovateľskej verejnosti si získavame každoročným organizovaním výstav ovocia, zeleniny, drobných hospodárskych zvierat, kvetov, húb a bonsajov. (*Poľnohospodárska škola č. 5, roč. 67/2004–5, str. 14–16*) EV v pedagogickej, odbornej a regionálnej tlači prezentujeme cieľovými článkami a príspevkami a pôsobíme tak na spôsob myslenia a správania sa mladých ľudí. Uvedomujeme si, že sú tým najvzácnejším.

Samotná výstava predstavovala sériu environmentálnych aktivít, keďže bola úzko prepojená s medzinárodnou súťažou Mladých poľnohospodárov. Naši žiaci sa zúčastňujú aj podobných podujatí a súťaží usporadúvaných na partnerských školách v Maďarsku, Poľsku a Rumunsku. V bulharskej Kavarne sa uskutočnila výmenná prax študentov spojená s pobytom žiakov a pedagógov pri Čiernom mori.

K zlepšeniu environmentálneho povedomia kladne pôsobia aj biologické olympiády a niektoré práce SOČ. Pri zostavovaní plánov KOČAP (kurz ochrany človeka a prírody) zameriavame ich obsah na poznávanie okolitej prírody, flóry, fauny, životného prostredia a histórie mesta Michalovce.

K vyučovaniu odborných predmetov rastlinnej a živočíšnej výroby a praxe je k dispozícii botanická záhrada, kde so žiakmi pestujeme všetky pokusné poľnohospodárske plodiny, liečivé rastliny, vzácne dreviny a kry. Škola si svojpomocne vybudovala zoo-kútik, v ktorom sa chová hrabavá a vodná hydina, holuby, králiky a srnčia zver. V priestoroch školy sú umiestnené dekoratívne akváriá. Pre potreby praxe využívame aj pracoviská a objekty školského majetku. Pravidelne organizujeme floristické súťaže v aranžovaní, kde žiaci prejavujú pomerne vysoké estetické cítenie.

Udržiavame priamy kontakt s expozíciami Zemplínskeho múzea a užitočný kontakt s lesoochranským združením VLK prezentovaný viacerými prednáškami k ochrane a tvorbe životného prostredia.

Súťaže o mlieku majú v našej škole každoročný cyklický charakter. Pravidelne sa zapájame do trojstupňovej súťaže o mlieku, každý rok prebehne školské kolo a v minulých rokoch sme boli viacnásobným usporiadateľom viacerých krajských kôl. Vlni sme zorganizovali na našej škole z poverenia Ministerstva školstva SR celoštátne kolo súťaže o mlieku s medzinárodnou účasťou partnerských škôl z Poľska, Maďarska, Rumunska, Česka a Rakúska. (*Poľnohospodárska škola č. 7, roč. 67/2004–5, str. 15*)

Vyučujúci odborných predmetov vo vlastnej réžii natočili 21 videokaziet s prírodovednou a ochranárskou problematikou, ktoré plne využívame v učebnom procese, propagujeme a popularizujeme. Uvedomujeme si však že v našej práci je ešte nemálo rezerv a nedostatkov, že environmentálna výchova je náročný, dlhodobý a sústavný proces.

V budúcom období sa budeme snažiť zmeniť rebríček hodnôt v zmysle kladného posunu, prostredníctvom hlbšieho vnímania, cítenia a prežívania zážitkov z prírody a spoločnosti.

Ing. Jaroslav Ivančík
SPoŠ Michalovce

MISTROVSTVÍ REPUBLIKY STŘEDNÍCH ŠKOL VE FOTBALU

Ve dnech 21. – 23. března 2005 pořádalo, pod záštitou Asociace školních sportovních klubů a patronací města Podbořany, Střední odborné učiliště a Odborné učiliště Podbořany Mistrovství republiky středních škol ve fotbale.

Vyvrcholením celého turnaje bylo finálové utkání mezi družstvy Podbořan a Ostravy, které v normální hrací době skončilo nerozhodně 1 : 1 a o vítězství Ostravy rozhodla

až osmá série pokutových kopů. Akce, která měla vysokou společenskou i sportovní úroveň, byla zakončena za přítomnosti řady hostů slavnostním vyhodnocením.

Celý článek Ing. Jiřího Drápala, zástupce ředitele SOUz a OU Podbořany pro VMV, včetně fotodokumentace a informace o učilišti uvedeme v následujícím čísle Zemědělské školy.

Z ČINNOSTI ASOCIACE

Zázemí k jednání Výkonné rady Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru dne 3. března poskytl předseda Asociace Ing. Jan Kot na v Integrované střední škole zemědělsko-manážerské, OU a U v Chebu. A hned po přivítání seznámil všechny se současností školy, která vznikla spojováním menších škol v r. 1949. V současnosti učí v 25 oborech 1140 žáků v 41 třídách, od r. 1979 provozují konzultační středisko PEF ČZU, připravují studium bakalářské.

Kromě členů Asociace se rádi jednání zúčastnili i představitelé ministerstva zemědělství – PhDr. Píchová, ministerstva školství – dr. Krieg a ÚZPI – Ing. Kaše a Ing. Vondruška.

Úkoly z minulého jednání

- Podepsání vyšší kolektivní smlouvy s odbory
- Nástavbové studium na SOU – nutné pro zajištění průchodnosti vzdělávání, vyjádření členů k jeho ukončení – řešit další existenci, v praxi zájem o tyto absolventy
- Webové stránky – před dokončením
- Krajské úřady (radní za školství a vedoucí odboru školství), MZe ČR, MŠMT ČR budou dopisem informovány o existenci a poslání Asociace

Normativy

- Vylepšen normativ u opraváře zemědělských strojů
- Ostatní normativy jsou orientační a budou upřesňovány podle vznikajících rámcových vzdělávacích programů v Národním ústavu odborného vzdělávání (otázka více let)
- Snaha škol o spolupráci při jejich tvorbě – podají podrobný výklad k normativům, nejsou vždy v souladu s bezpečnostními předpisy
- Nabídnuta pomoc školám přes tripartitu, snaha o diskusi s ministerstvem školství, s ministerstvem zemědělství, s Asociací hejtmanů

- Konzultace s NÚOV
- Informace – Věstník č. 1, 2/2004

Příprava učebnic

- Překlad slovenské učebnice Agroturistika; učebnice Zpracování zemědělských produktů; učebnice Ekologické zemědělství II. – připravuje PRO-BIO Šumperk
- Nakladatelství Grada nabízí spolupráci při vydávání učebnic
- Doba vyřízení schvalovací doložky MŠMT ČR k učebnicím je 60 dní
- ÚZPI nabízí učebnici Průvodce potravinářskou legislativou (Ing. Škopek)

Různé

- Možné zapojení škol při realizaci kurzu – odborná způsobilost pro zacházení s přípravky na ochranu rostlin – pro podnikatele v oblasti zemědělství, lesnictví, zahradnictví, od 1. 1. 2006 nutné osvědčení (uznáváné v EU). Akreditace MZe ČR – probíhá jednání mezi ministerstvem a Státní rostlinolékařskou správou.
- MZe ČR: má zájem o spolupráci se zemědělskými školami; připravuje seminář o změnách dotací, informace o změněných podmínkách zemědělské politiky o nových agroenvironmentálních opatřeních; navázána dobrá spolupráce s Krajskými informačními středisky; jednáno s Agrární komorou o centrech odborné výchovy; spolupráce s MŠMT ČR
- Státní poradci přeřazení do ÚZPI, informace: ÚZPI – webové stránky nebo www.agronavigator.cz
- Doškolení ředitelů – pozvat na příští jednání Výkonné rady odborníky k výkladu školského zákona ...

Předchozí jednání Výkonné rady Asociace se uskutečnilo v lednu 2005 v Praze (Zemědělská škola č. 7, roč. 67/2004-5, str. 16).

Podle zápisu Asociace

Termín příštího jednání Výkonné rady Asociace byl předběžně stanoven na středu 11. 5. 2005.

Členové a hosté by se sešli v Kroměříži na Taufarově střední odborné škole veterinární.

LESNÍ PEDAGOGIKA

Co je lesní pedagogika

Lesní pedagogika je jedním ze směrů výchovného působení na děti a mládež, který vznikl v Americe a byl popularizován především ve Švýcarsku, Rakousku a Německu. Zakladatelem je Kalifornan Joseph Cornell.

Lesní pedagogika je nejjednodušší a nejpřirozenější cesta lesníků, jak přiblížit široké veřejnosti prostředí lesa a úkoly lesního hospodářství. Návštěvník lesa se tak může dozvědět více o lese zábavnou formou, vnímat prostředí lesa pomocí všech smyslů, objevovat a poznávat nové nebo se seznámit s posláním, úkoly a prací lesníka.

Požadavky a cíle lesní pedagogiky jsou takové, že každé dítě by mělo během své školní docházky alespoň dvakrát navštívit les s lesníkem a každý lesník by měl být ve svém lese lesním pedagogem, protože svůj les nejlépe zná a může o něm nejlépe vyprávět. Lesník jako lesní pedagog může na četných příkladech ukázat, jak má vypadat partnerství člověka a přírody ke prospěchu a užitku obou. Pedagogicky motivovaní a vzdělaní lesníci si tak musí vzít za své vzdělávání a výchovu.

Děti mají o práci lesníka velmi romantické představy podpořené filmy. Myslí si, že lesník jen chodí po lese a kouká, jak dobře se mají srnci a veverky. I proto je velmi důležité, aby děti poznaly les jako přírodní, ale i obhospodařované místo a vše jim bylo vysvětleno z první ruky lesníkem přímo na místě. Nejlépe je podchytit děti ve věku 9–10 let, kdy jsou nejnímavější a jednoduše se pro vše nadchnou. Vhodné jsou hry a prožitky. Starším dětem je již možno vysvětlovat pojmy související s ekologií lesa, s koloběhy prvků a energetickými koloběhy atd. Ve věku kolem 14–15 let by bylo vhodné motivovat děti k volbě lesnického povolání.

Integrovaná střední lesnická škola Vimperk

V České republice se lesní pedagogikou zabývala především Integrovaná střední škola lesnická (ISŠL) ve Vimperku. Nejprve byli rakouskými odborníky vyškoleni vedoucí kurzů, kteří úzce spolupracovali s lesnickým vzdělávacím střediskem v Gmundenu. V letech 2002–2003 škola na-

bízela kurzy pro zájemce o lesní pedagogiku v České republice.

Kurzy byly čtyřdenní. Během prvního dne se účastníci seznámili se vznikem, vývojem, definicí, cíli, obsahem a dalšími činnostmi lesní pedagogiky a zaměřili se na rozlišování věkových skupin. Druhý den strávili v lese a sami se zúčastnili doprovázené vycházky, aby již třetí den mohli provádět praktickou přípravu programu. Dále se třetí den věnovali formám práce s veřejností a teoreticky si vysvětlili zásady přípravy programu. Vyvrcholením celého kurzu bylo předvedení navrženého programu s místními dětmi, které probíhalo čtvrtý den.

ISŠL uspořádala v r. 2002 čtyři a v r. 2003 tři kurzy, kterých se zúčastnilo celkem 53 zájemců. Na internetu je možno nahlédnout do jejich databáze, a tak učitelé, kteří o lesní pedagogice něco vědí a mají to štěstí, že lesní pedagog je z jejich okolí, ho mohou kontaktovat a požádat o program.

Lesy České republiky

Pro zkvalitnění komunikace s dětmi se k projektu ministerstva zemědělství Lesní pedagogika připojily i Lesy České republiky, s. p. (LČR). Vytvářejí určitý podnikový systém, v němž se lesní pedagogika začlení do projektu Les ve škole – škola v lese. Podnik by měl umožnit absolvovat kurz lesní pedagogiky jednomu pracovníkovi z každé lesní správy a oblastního inspektorátu, který již s dětmi dlouhodobě pracuje. V rámci každého inspektorátu by byl jeden pracovník pověřen aktivní koordinací činnosti lesních pedagogů a současně by měl na starosti zmíněný projekt. Velkou neznámou je pracovní a finanční náročnost lesní pedagogiky a také pozitivní stimulace lesních pedagogů. Přes třicet zaměstnanců LČR se již stalo lesními pedagogy.

Ministerstvo zemědělství ČR

Ministerstvo má v oblasti lesní pedagogiky především koordinační úlohu a také by mělo alespoň částečně být zdrojem financí. V r. 2004 však bylo uvolněno minimum zdrojů a v r. 2005 zatím nebyly uvolněny žádné finanční prostředky.

Lesní škola Ostravských městských lesů

Lesní škola Ostravských městských lesů leží v areálu příměstského rekreačního lesa Bělský les. Za podpory ostravského zastupitelstva byla otevřena 21. května 2002. Při rekonstrukci správní budovy bylo schváleno i umístění dvou tříd lesní školy, audiosálu a rukodělné dílny. Programy nabízejí zatím pouze základním školám, v budoucnu se počítá s informačním střediskem. Nejlépe se lesníkům spolupracuje s dětmi 4. a 5. tříd. Programů se zúčastňují také mentálně postižené děti. Jeden den v týdnu by měl být do budoucna vyčleněn pro rodiče s dětmi. Vzhledem k velmi nízké ekonomické síle rodin na Ostravsku probíhají programy zatím zdarma a ani do budoucna vedení města tuto alternativu neopouští. Program probíhá tři hodiny, a to od 9:00 do 12:00. V říjnu 2004 uvítali pětitisícího návštěvníka. Programy nabízejí 5x týdně, některé dny dokonce běží dva paralelně. Některé třídy jich využívají opakovaně. Lesní škola má 4 vyškolené lesní pedagogy.

Sřední lesnická škola Hranice na Moravě

V roce 2004 se na lesní pedagogiku zaměřila Sřední lesnická škola v Hranicích na Moravě a nabízí kurzy lesní pedagogiky. V loňském roce se uskutečnil pouze jeden, ale byl veden rakouskými lesními pedagogy. Zúčastnilo se ho 16 zájemců, kteří získali rakouský certifikát kvalifikovaného lesního pedagoga. Nový termín byl vypsán na únor 2005. Dále zde vzniklo Sdružení lesních pedagogů pro Českou republiku, jehož členy jsou zástupci lesních pedagogů také z Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů (ÚHÚL), Lesů ČR, ale i soukromé osoby angažující se na poli lesní pedagogiky. Hranická škola je rovněž aktivně zapojena do projektu v rámci programu Leonardo da Vinci

Pedagogické aktivity v lese – koncepce semináře pro lesníky. Ve škole ustanovili tři kroužky lesní pedagogiky, které navštěvuje téměř 60 studentů. Zájemci se scházejí jednou týdně na dvě hodiny. Počítá se 40hodinovou teoretickou výukou a 20hodinovou praxí. Studenti by tak s maturitním vysvědčením mohli dostat osvědčení o kvalifikaci na práci s mládeží v oboru lesní pedagogiky. V září zde uspořádali prezentační akci pro ředitele a učitele základních škol. Ti byli aktivitami nadšeni, ale vzhledem k tomu, že ve škole není nikdo, kdo by se (z finančních důvodů) mohl zabývat pouze lesní pedagogikou, SLŠ programy pro děti nenabízí.

Ústav pro hospodářskou úpravu lesů

Intenzivně, a to jak teoreticky, tak i prakticky se oboru věnuje i ÚHÚL. V Brandýse nad Labem se od října 2004 zaměřili na projekt „Pedagogické aktivity v lese – koncepce semináře pro lesníky“. Projekt probíhá v rámci programu Leonardo da Vinci Pedagogické aktivity v lese – koncepce semináře pro lesníky za účasti 6 evropských států (Německo, Rakousko, Slovensko, Velká Británie, Finsko a Česká republika). Projekt je zaměřen především na vytvoření konceptu seminářů a podpůrných materiálů jako jsou CD, učebnice a webové stránky. Prozatím byli formou dotazníku osloveni již vyškolení lesní pedagogové z LČR, ÚHÚL, ISSL Vimperk atd. Zpracovatelé měli zájem o jejich zkušenosti a problémy s uskutečněním programy. Pobočka v Českých Budějovicích se věnuje otázce praktické. Jsou tam tři vyškolení lesní pedagogové, kteří nabízejí své služby veřejnosti. V r. 2003 oslovili téměř 5 tisíc dětí, v r. 2004 vzhledem k nízké finanční podpoře (viz MZe ČR) pouze kolem 1 tisíce, a to především na výstavách Země živitelka a Vzdělání a řemeslo v Českých Budějovicích.

Ing. Dagmar Kozlová, Stožec

EVROPSKÁ CENA KVALITY

pro SOU a U Horky nad Jizerou

Za organizaci a realizaci zahraničních stáží v rámci programu Evropské unie Leonardo da Vinci získalo SOU a U Horky nad Jizerou v kategorii počátečního odborného vzdělávání Evropskou cenu kvality.

Mezi další hodnocené kategorie patřily – stáže vysokoškoláků, mladých pracovníků firem a výměny vzdělavatelů. Toto hodnocení proběhlo poprvé v historii EU.

Nominovány byly nejlepší projekty z uplynulých let z každé země Evropské unie a přidružených zemí. Šestnáctičlenná komise vybrala do závěrečného kola projekty z Rakouska, Islandu, Norska, Maďarska a České republiky.

Naši zemi reprezentovalo právě SOU a U Horky nad Jizerou. Ve finále byla tato organizace nejlepší.

Ocenění bylo předáno škole na mezinárodní konferenci ke kvalitě v mobilitách v Oslo v Norsku 25.–26. 1. 2005. Této konferenci, která byla připravena na vysoké odborné úrovni, se zúčastnilo 130 odborníků z 29 zemí.

Popis projektu

Projekt je pokračováním mezinárodních trojstranných aktivit SOU Horky nad Jizerou a partnerské německé a rakouské školy. Projektu s názvem Agro-gastroteam do Evropy se zúčastnilo čtrnáct žáků z učebních oborů Cukrář, Kuchař-číšník, Provoz služeb – stáže v oblasti Dieburgu u Frankfurtu nad Mohanem v SRN a dvanáct žáků z dvouletého učebního oboru Zemědělská výroba a z tříletého učebního oboru Cukrář, Zemědělec, Kuchař (převážně sociálně znevýhodnění žáci) absolvovalo těž třítydenní stáž v oblasti Kremsu v Rakousku v září až říjnu 2001. Hlavním koordinátorem přijímajících partnerů byly partnerské školy v Babenhausenu (SRN) a ve Wieselburgu a Městský úřad ve Furthu bei Göttweig (Rakousko). S jejich pomocí byl proveden výběr pracovišť pro praxi žáků. Pracoviště (cukrářny, restaurace, hotely, menza, zemědělské a agroturistické farmy) splňovala nejen všechna odborná kritéria, ale hlavně majitelé a pracovníci měli pozitivní vztah k vedení českých žáků. Ubytování a stravování žáků bylo jednak v rodinách, tak i skupinové v penzionu a domovu mládeže.

Předpokladem úspěšné stáže byla dlouhodobá a pečlivá příprava jednak žáků, tak i doprovázejících osob, udržování dlouhodobých kontaktů s partnerskými školami a podnikateli (včetně návštěv německých a rakouských učitelů, rodičů žáků, podnikatelů a zástupců sociálních partnerů na SOU Horky nad Jizerou). V přípravě na stáž byly vytvořeny česko-německé žakovské dvojice k dopisování a při pobytu v SRN ke společnému trávení volného času. Partnerské dvojice byly jednou z důležitých forem jazykové a kulturní přípravy na stáž.

Výraznou změnou v organizaci zahraničních stáží byl výběr i žáků slabších, problémových, ze sociálně znevýhodněného prostředí. Základní myšlenkou bylo dát příležitost i těmto žákům, kteří zatím nebyli pozitivně motivováni a vedeni, z čehož často vyplývaly i jejich špatné výsledky. Ty následně zhoršovaly jejich uplatnění na trhu práce. Již zařazení těchto žáků bylo velkým povzbuzením ke studiu, neboť téměř 50% žáků jelo poprvé do zahraničí. Během praxe nebylo mezi žáky rozdílů. Všichni, tj. i žáci s dřívějšími problémy, byli na svých pracovištích hodnoceni po

stránce pracovní i chování výborně. Většina žáků obdržela pozvání od „svých“ podnikatelů k příštím návštěvám.

Společná evaluace výsledků spočívá v prohloubení odborných a jazykových dovedností žáků, v rozvoji jejich samostatnosti, adaptability a sebedůvěry, hledání nových metod a forem pedagogické práce se sociálně znevýhodněnou mládeží, formulování podnětů pro řídící a pedagogickou práci škol a spolupráci s jejich sociálními partnery, hodnocení výsledků výchovně vzdělávací činnosti, v navázání kontaktů škol, podnikatelských, společenských a dalších subjektů v partnerských regionech tří evropských zemí.

V rámci celé ČR bylo uděleno těchto deset ocenění:

- Projekt Agro-gastroteam do Evropy SOU a U Horky nad Jizerou
- Projekt Činnost zásahových jednotek v záchranném a havarijním systému zemí EU ISS energetická Chomutov
- Projekt Síť praxí pro informační specialisty VOŠ informačních služeb Praha 4
- Projekt Silné a slabé stránky v řízení rodinné farmy VOŠ, SZeŠ a SOU Chrudim
- Projekt Marketingový a sociologický průzkum trhu elektrotechnického zboží SPŠ a VOŠ Písek
- Projekt Česko-nizozemská potravinářsko-zemědělská specializace SOŠ Jihlava
- Projekt ACTA 2000 Střední školy Educhem, Meziboří
- Projekt Klinické stáže v komunitní péči Vyšší zdravotnická škola, Praha 5
- Projekt SOCIO ISS, OU a U Údlice
- Projekt Odborná praxe studentů oboru chemického inženýrství a technické elektrochemie VŠCHT v Praze

Projekty byly posuzovány komisí odborníků z Úřadu vlády ČR, Ministerstva školství ČR a z Národního ústavu odborného vzdělávání. Ohodnocené projekty nejvyšší kvality budou využity pro zkvalitnění systému odborného vzdělávání.

Použity webové stránky školy

NOVÉ BAKALÁŘSKÉ STUDIJNÍ PROGRAMY

nabízí Česká zemědělská univerzita v Praze

Na základě rozhodnutí akreditační komise MŠMT ČR je možno od akademického roku 2005/2006 studovat na České zemědělské univerzitě v Praze nové bakalářské studijní programy – specializace v pedagogice.

I. Bakalářský studijní program *Specializace v pedagogice KKOV 750, obor učitelství odborných předmětů, forma kombinovaná*

Studijní program je určen uchazečům, kteří se chtějí uplatnit jako učitelé odborných předmětů na středních školách zemědělských, lesnických, zahradnických nebo příbuzných oborů. Předpokladem pro přijetí do tohoto programu je:

- úspěšné absolvování magisterského studia na vysoké škole odpovídajícího odborného zaměření,
- studium magisterského programu ČZU v Praze nebo na jiné vysoké škole, která poskytne příslušnou odbornou přípravu.

V případě b) může uchazeč absolvovat bakalářský studijní program – specializace v pedagogice – formou souběžného studia.

Bakalářské studium může být organizováno ve formě souběžné i kombinované (je možné studovat i při zaměstnání, budou využívány prvky distančního vzdělávání s řízeným samostudiem). V akademickém roce 2005/2006 bude otevřena forma kombinovaného i souběžného studia. Standardní délka studia je 3 roky, ale jeden rok bude započítán z absolvovaného magisterského programu.

Součástí přijímacího řízení nebudou přijímací zkoušky, kritériem výběru bude studijní průměr dosažený u státní závěrečné zkoušky, u formy souběžného studia bude kritériem výběru studijní průměr dosažený v posledním uzavřeném ročníku.

Studium bude zakončeno státní bakalářskou zkouškou, která zahrnuje: obhajobu bakalářské práce, ústní zkoušky z pedagogiky a psychologie, z didaktiky odborného předmětu, didaktiky vedlejšího předmětu a praktickou zkoušku (pedagogický výstup na pedagogické praxi). Úspěšný absolvent získá titul Bc. (bakalář), uváděný před jménem.

II. Bakalářský studijní program *Specializace v pedagogice 7507-R, obor učitelství praktického vyučování, forma kombinovaná a prezenční*

Studijní program je určen pro učitele odborného výcviku (dříve mistry odborné výchovy), učitele praxe, dílenské učitele na středních školách apod. Ke své odborné profesi získají studiem vysokoškolské vzdělání a pedagogickou způsobilost. Předpokladem pro studium je uzavřené středoškolské vzdělání s maturitní zkouškou a úspěšné absolvování přijímacího řízení. Preferováni budou zájemci, kteří jsou i vyučeni v oborech zemědělství, zahradnictví, lesnictví, opravárenství, v oborech příbuzných a ve službách pro venkovský prostor.

Bakalářské studium může být organizováno ve formě prezenční i kombinované (je možné studovat i při zaměstnání, budou využívány prvky distančního vzdělávání s řízeným samostudiem). V akademickém roce 2005/2006 bude otevřena jen forma kombinovaného studia.

Studium zahrnuje oblast všeobecných disciplín, pedagogicko-psychologických disciplín a blok odborných disciplín, rozvíjející odbornou přípravu ze středoškolského studia podle následujících specializací:

- roslinná produkce pro učitele praktického vyučování,
- živočišná produkce pro učitele praktického vyučování,
- zahradnictví pro učitele praktického vyučování,
- lesnictví a dřevařství pro učitele praktického vyučování,
- ekonomika (se zaměřením na provoz a služby pro venkovský prostor),
- strojírenství pro učitele praktického vyučování.

Přijímací zkoušky se budou konat podle příslušné specializace buď z biologie u specializací a) až d), nebo z matematiky u specializací e) a f).

Standardní délka studia je 3 roky (6 semestrů). Studium bude zakončeno státní bakalářskou zkouškou, která zahrnuje: obhajobu bakalářské práce, ústní zkoušky z pedagogiky a psychologie, z didaktiky praktického vyučování, odbornou zkoušku z příslušné specializace a praktickou zkoušku (pedagogický výstup na pedagogické praxi). Úspěšný absolvent získá titul Bc. (bakalář), uváděný před jménem.

Garantem studia nově akreditovaných studijních programů je na České zemědělské univerzitě v Praze katedra pedagogiky, kde je možné získat další informace, a která bude organizovat přijímací řízení.

Přihlášky na standardních tiskopisech „Přihláška ke studiu na VŠ“ kompletně vyplněné (včetně vyjádření lékaře o zdravotní způsobilosti uchazeče k učitelskému povolání), spolu s dokladem o zaplacení poplatku za přijímací řízení (500,- Kč), je třeba zaslat doporučeně (nebo osobně předat na sekretariát katedry) v letošním roce výjimečně až do 30. dubna 2005 na adresu:

Česká zemědělská univerzita v Praze
Katedra pedagogiky
V Lázních 3
159 00 Praha 5-Malá Chuchle

Bankovní spojení

Banka	KB, a. s. Praha 6
Účet	19-5504550287/0100
Variabilní symbol	6175000105
Specifický symbol	618101
Konstantní symbol	179

Informace o studiu lze též získat

- na internetové stránce: www.chuchle.czu.cz
- na tel. čísle: 251 810 878, 251 812 466
- prostřednictvím dotazu na adrese: katped@chuchle.czu.cz

DESETILETÍ VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ PRO UDRŽITELNÝ ROZVOJ

Dne 1. 3. 2005 vyhlásila OSN dekádu pro udržitelný rozvoj. V Praze 17. 2. 2005 za přítomnosti představitelů UNESCO, MŠMT ČR a dalších institucí, zejména škol, byla v předstihu tomuto aktu vyhlášena dekáda udržitelného rozvoje pro ČR pro oblast výchovy k udržitelnému rozvoji. Od tohoto data by se měla do dvou let vytvořit **národní strategie** pro sféru výchovy a vzdělávání k udržitelnému rozvoji. Strategie by měla zahrnout prosazení aspektů udržitelného rozvoje do studijních programů všech oborů, didaktickou interpretaci učiva vázaného k problematice udržitelného rozvoje. Příprava učitelů by se měla zaměřit na vybavení učitelů kompetencemi prosazovat udržitelný rozvoj ve vzdělávání a výchově dětí a mládeže.

Na počátku dekády pro udržitelný rozvoj si zejména učitelé kladou otázky ve vztahu k cílům výchovy a vzdělávání, pokud chtějí přehodnotit své dosavadní působení na děti a mládež ve vztahu k udržitelné budoucnosti. Výchovu k udržitelnému rozvoji je nutné chápat jako formování jedince k uvědomění si cílů této výchovy, k vytváření odpovídajících kompetencí, které povedou jedince k cílenému jednání a aktivizace tohoto jednání. To všechno se promítne do změny role učitele. Na to je nutné učitele připravit.

Současné vzdělávání si vyžádá hluboké začlenění budoucnosti jako základního atributu do obsahu, metod a forem vzdělávání a výchovy. To si vyžaduje nejen koncepční a ob-

sahové změny ve vzdělávání, ale zejména změny cílů vzdělávání a výchovy, transformace myšlení (zejména učitelů) a postojů vzdělavatelů i vzdělávaných. Na tento požadavek by měl reagovat obsah národní strategie udržitelného rozvoje pro oblast výchovy a vzdělávání, která se na počátku dekády udržitelného rozvoje začne připravovat. Součástí vzdělávání musí být analýza budoucích možností.

Obecně byly stanoveny pro vytvářené rámcové vzdělávací programy (na doporučení komise OECD UNESCO) vzdělávací cíle, které jsou v souladu s cíli udržitelného rozvoje:

Učit se poznávat

Osvojit si nástroje pochopení světa a rozvinout dovednosti potřebné k učení se,
prohloubit si poznatky o světě a dále je rozšiřovat,
osvojit si poznatky, pracovní postupy a technologie potřebné pro kvalifikovaný výkon povolání,
být připraven celoživotně se vzdělávat, ...

Učit se pracovat a jednat

Naučit se zodpovědnému, kladnému a pečlivému přístupu k týmové i samostatné práci,
získat dobrou pracovní morálku,
rozvíjet aktivní přístup k profesní kariéře včetně schopnosti přizpůsobovat se změnám na trhu práce, ...

Učit se být

Porozumět sám sobě, rozvíjet se v souladu s morálním kodexem, jednat s vlastním úsudkem a zodpovědností, rozvíjet zdravé sebevědomí, věnovat se rozvoji tělesných i duševních schopností, kultivovat emoční prožívání, rozvíjet tvořivost a volní vlastnosti, rozvíjet specifické schopnosti a nadání, ...

Učit se žít společně

Učit se žít s ostatními, spolupracovat s ostatními, být schopen podílet se na životě společnosti a nalézt si v ní své místo, respektovat život jako nejvyšší hodnotu a kritérium pro své rozhodování, aktivně se zapojit do občanského života, rozvíjet komunikativní dovednosti, ...

Obecně platné společné hodnoty slučitelné s udržitelným rozvojem prezentoval již J. VAVROUŠEK, 1993:

- Sebevědomí jednotlivce by mělo být založené na možnosti svobodného rozhodování, ale spojeno s vědomím sounáležitosti s lidskou společností jako celkem.
- Kvalita života by měla být založena na uvědomělé skromnosti, odříkání si zbytečných věcí a odmítání konzumního způsobu života.
- Kvalitní rozvoj osobnosti se zaměřením především na duchovní a intelektuální rozvoj za předpokladu uspokojení základních materiálních potřeb.

- Rozvoj lidských práv a svobod na základě zvýšení vědomí spoluzodpovědnosti za vývoj lidské společnosti i za stav přírody.
- Vědomí sounáležitosti s přírodou, úcta k životu ve všech jeho formách i k přírodě jako celku.
- Vědomí negativních důsledků činnosti člověka. Vyvarování se všech činností jejichž případné negativní důsledky nemůžeme s vysokou pravděpodobností posoudit, dodržování principu předběžné opatrnosti. Odpovědnost vůči budoucím generacím.
- Doplnění soutěživosti kooperací v zájmu dosažení vyšších společných cílů.
- Rozvoj samosprávné demokracie, tvořivá aktivita oproti rezignaci na spolurozhodování o věcech společných.
- Vzájemná tolerance, snaha o vcítění řešení problémů jednáním, nikoliv silou.
- Plánované rodičovství, zaměřené na stabilizaci regionální a světové populace.

Z uvedeného vyplývá, že výchova pro udržitelný rozvoj má svůj rozměr humánní, sociální, environmentální, politický, ekonomický a zejména morální. Výchova pro udržitelný rozvoj musí být, mimo jiné, zaměřena na změnu dosavadních postojů k lidskému bytí, na změnu konzumního životního stylu, na formování osobní i profesní odpovědnosti za kvalitu životního prostředí a na formování aktivního přístupu k rozvoji sebe sama – vlastním vzděláváním a přípravou na život, na uplatnění se ve společnosti.

PhDr. Radmila Dytrtová, CSc.
Katedra pedagogiky ČZU v Praze

INFORMAČNÍ CENTRUM EVROPSKÉ UNIE

Při delegaci Evropské komise v České republice

Informace o životním prostředí: Nová směrnice poskytující veřejnosti lepší přístup k informacím vstupuje v platnost

Stala se závazná pro všechny členské státy Evropské unie, posiluje stávající pravidla EU v této oblasti a spojuje je s požadavky na informace o životním prostředí stanovené Aarhuskou úmluvou z r. 1998. Úmluva zaručuje veřejnosti přístup k informacím o životním prostředí, zajišťuje veřejnou účast při rozhodování o otázkách životního prostředí a umožňuje veřejnosti sjednat nápravu, když je porušeno

environmentální právo. Každá fyzická nebo právnická osoba, bez ohledu na občanství, národnost nebo místo bydliště, má právo na přístup k environmentálním informacím držným nebo vytvářeným veřejnými institucemi.

Evropská komise má optimistický program pro přepracování strategie udržitelného rozvoje v r. 2005

Přijetím zásad pro přezkoumání strategie udržitelného rozvoje dal předseda Evropské komise José Manuel Barroso kladný impuls pro udržitelný rozvoj. „Naše planeta se musí

vypořádat s problémy globálního charakteru. Evropa přebírá odpovědnost. Bez jasného politického vedení a odhodlání prosadit změny se naše děti a vnuci nebudou moci těšit z prosperity a kvality našeho dnešního života. Zrychluje se změna klimatu, stále více vyčerpáváme přírodní zdroje, v sázce je biologická rozmanitost a obrovským problémem je, jak překlenout ekonomickou propast mezi Severem a Jihem. Pokud chceme uchovat křehkou rovnováhu mezi hospodářskými, sociálními a ekologickými zájmy, kterou udržitelná společnost potřebuje, musíme jednat právě teď.“

Podle průzkumu Eurobarometru je podpora v rámci společné zemědělské politiky vnímána v rozšířené EU pozitivně

V prvním průzkumu svého druhu prováděném v EU se 25 členskými státy se ukázala silná podpora odklonu od podpory produkce směrem k přímé pomoci farmářům a větším intervencím do hospodářství ve venkovských oblastech.

„Co je podle vás telecí maso?“ ptá se Komise spotřebitelů

Evropská komise zahájila internetovou konzultaci s cílem zjistit, co si spotřebitelé představují pod telecím masem. Průzkumem se snaží rozpoznat, jaké má telecí podle spotřebitelů charakteristické vlastnosti a jaké panují názory na otázky chovu telat. Pod telecím masem se v současné době na trzích EU prodávají masa různých kvalit a spotřebitelé nejsou vždy dobře informováni o tom, co kupují. Z odpovědí na otázky v průzkumu je zřejmé, že tato definice není všude v Evropě stejná. Evropská komise vypracuje návrh evropské definice telecího masa.

Erasmus Mundus: k programu se připojilo dalších 69 univerzit

Evropská komise vybrala dalších 17 magisterských kurzů pro program Erasmus Mundus, které doplní 19 kurzů zahájených již minulý podzim. Program Erasmus Mundus se zaměřuje na posilování evropské spolupráce a mezinárodních vazeb ve vyšším školství. V akademickém roce 2005–2006 vzroste počet příjemců stipendia z Erasma na 900 studentů a 100 učitelů.

Změna klimatu: Komise oslavuje vstup Kjótského protokolu v platnost

Protokol pro mezinárodní společenství představuje dosud nejúčinnější nástroj boje se změnou klimatu. Průmyslově vyspělé země, které protokol ratifikovaly, se právě zavázaly dodržet své závazky týkající se omezení nebo snížení emisí skleníkových plynů do roku 2012. V Evropské unii se tyto cíle staly pro členské státy závaznými již v rámci právních předpisů EU.

Od sjednání Kjótského protokolu v r. 1997 jej ratifikovalo 140 zemí a Evropské společenství, což představuje 80 % světové populace. Protokol vstupuje v platnost 90 dnů poté, co Rusko předalo dne 18. listopadu OSN své ratifikační listiny. Kromě cílů týkajících se snížení emisí bude jeho vstup v platnost ve spojení se systémem EU pro obchodování s emisemi, který byl zaveden 1. ledna, znamenat i vytvoření celosvětového trhu s uhlíkem. Očekává se, že tím bude dán ve světě podnět ke zvýšenému investování do projektů zaměřených na snižování emisí, jež mohou průmyslově vyspělé země použít při plnění svých cílů.

KAMÉLIE V NESČETNÝCH PODOBÁCH

K pozoruhodným rostlinám u nás pěstovaným a velmi oblíbeným patří také kamélie. Není bez zajímavosti, že se s nimi ve zvýšené míře můžeme setkat také na Brněnsku. V této souvislosti lze vyzvednout pak práci významného našeho šlechtitele Jana Dvořáka ze zámku Rájec nad Svítavou nebo Evžena Kopeckého ze zámku Lysice. Sbírký těchto stálezelených keřů nebo malých stromků jsou špičkové úrovně a svým způsobem zkrášlují zdejší památkové stavby. Patří rovněž k vděčným materiálům floristů pro květinová aranžmá.

Rostoucí zájem o tyto výtvořky vedl již kolem r. 1995 vedoucího školního zahradnictví Střední zahradnické školy v Brně Bohuslava Rabušice a pracovníky Národního památkového ústavu Brno a správ státních zámků v Rájci nad Svítavou a v Lysicích k myšlence – předvádět zájemcům kamélie netradičními formami.

Již první výstavy konané v Brně v hotelu Voroněž nebo v Místodržitelském paláci plně zaujaly a zahájily další pozoruhodné projekty.

Přítom je potěšitelné, že na realizaci výstav se vedle odborníků začali postupně podílet i žáci brněnské Střední zahradnické školy. Jejich aktivity jsou pravidelné a přínos stále viditelnější. Nic na tom nemění ani skutečnost, že se květinové přehlídky kamélií trvale přesunuly do architektonicky nevšedního památkového objektu zámku Rájec nad Svitavou, kde v symbióze s historickými exponáty vytvářejí ještě krásnější celek obdivovaný našimi i zahraničními návštěvníky.

Že je tomu opravdu tak, dokazují i pohledy do nedávné minulosti. Kupř. v r. 2002 se těšil zájmu projekt „Kamélie na ples“, který zobrazil neobvyklým způsobem kamélie ve stylu plesových sezón 19. století. Ukázky šatů a dalších prvků tehdejšího plesového prostředí dekorované kaméliemi působily úžasné.

O rok později výstava „Renesanční kamélie“ předvedla, jakým způsobem se využívaly kamélie v období renesance.

Obě fotografie HORTIservis.cz

Další projekt uskutečněný v r. 2004 „Kamélie a křídla motýlí“ přinesl dokrášlení aranžmá kamélií ukázkami pozoruhodných původních sbírek motýlů entomologických knih a originálních výtvorů s motivy motýlů.

Velký zájem veřejnosti sklidila výstava realizovaná začátkem března letošního roku „Kamélie ve světle drahokamů“. Květiny tu byly prezentovány ve spojení s nerosty a drahými kameny posbíranými na různých místech Moravy. Využito bylo především sbírky bývalého majitele zámku Rájec nad Svitavou (v letech 1811–1833) Františka Hugo Salma.

To vše dotvrzuje, že výstavy kamélií si za dobu desetileté existence vydobily pevné místo a dostávají se na Brněnsku do plného povědomí odborné i laické veřejnosti.

Positivem je také skutečnost, že jsou i možnosti pro uplatňování žáků zahradnických oborů, což příkladně podává Střední zahradnická škola Brno.

Ing. Jiří Ptáček
Střední zahradnická škola Brno

FLORA OLOMOUC 2005

Největší a nejstarší zahradnická výstava v České republice oživí olomoucký veletřní areál ve dnech 21. – 24. dubna 2005 už po šestadvacáté.

Hlavní expozice v pavilonu A ponese název „KVĚTI-NOVÁ KATEDRÁLA“, v exteriérech výstaviště je nově vytvořené tzv. „HOLANDESKÁ ZAHRADA“, pod lávkou

u hlavního pavilonu vykvete více než 26 tisíc cibulovin ve 172 odrůdách.

Přístupna bude mj. i botanická zahrada Univerzity Palackého se zajímavou přehlídkou „RIZIKOVÉ ROSTLINY“.

www.flora-ol.cz

KALENDÁŘ KOVÁŘSKÝCH AKCÍ

Také v letošním roce se uskuteční řada zajímavých kovářských akcí. Na mnohých z nich se podílí Společenstvo uměleckých kovářů a zámečníků a kovářů-podkovářů Čech, Moravy a Slezska, zkráceně Kovářské společenstvo, Bednářova 20, 619 00 Brno, e-mail: kovari@sky.cz, <http://www.kovari.sky.cz>

1. – 2. dubna Podkovářské dny v Jaroměři

Info: SOU Jaroměř, Studnickova 260, 551 01 Jaroměř,
pan Zdeněk Vítek, 605 532 763

21. května 14. hamernický den v Dobřívě

Od 9.00 hodin výstava a předvádění práce uměleckých kovářů, platněřů a zbrojířů v areálu technické památky vodního hamru v Dobřívě (8 km jižně od Rokycan). V rámci akce se uskuteční čtvrtý ročník soutěže „Dobřívský cvoček“ pro žáky kovářských oborů.

Info: Bc. Radka Červená
Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech
nám. J. Urbana 141/1, 337 01 Rokycany
tel.: 371 722 160, fax: 371 723 548
e-mail: muzeumro@proactive.cz

11. – 12. června Krakování 2005

8. setkání kovářů, podkovářů a uměleckých kovářů na hradě Krakovci – hrad Krakovec, Středočeský kraj, vzdušnou čarou 10 km jihozápadně od města Rakovník, okres Rakovník. V rámci akce se uskuteční třetí ročník soutěže žáků kovářských oborů a prezentace škol a vzdělávacích programů kovářských oborů.

Info: Ing. Šimon Vondruška, mobil: 603 314 775
tel.: 227 010 433, e-mail: vondruska@uzpi.cz
simon.vondruska@volny.cz

17. – 19. června Brtnické kovadliny 2005

4. mezinárodní setkání uměleckých kovářů na zámku v Brtnici u Jihlavy.

Info: pořadatel – Společnost Josefa Hoffmanna
nám. Svobody 263, 588 32 Brtnice a město Brtnice
tel.: 567 216 128, 608 742 259
e-mail: brtnicke.kovadliny@volny.cz, <http://www.brtnice.cz>

18. – 19. června FERRACULUM 2005

Setkání příznivců kovářského řemesla v rakouském Ybbsitz. Z Brna do Ybbsitzu přes Mikulov – Vídeň – St. Polten cca 270 km. Z Prahy do Ybbsitzu přes Tábor – Č. Budějovice – Linz – Amstetten cca 340 km.

Info: Schmiedezentrum Ybbsitz (Marktgemeinde Ybbsitz),
Fr. Susanne Reisinger, Markt 1, A-3341 Ybbsitz
tel. 0043 7443/86601-14, fax DW 60
e-mail: schmiedezentrum@ybbsitz.at

2. – 3. července Svinařské řetězení 2005

Další ročník setkání kovářů na zámku ve Svinařích. Uskuteční se kovářská soutěž v různých kategoriích a výstava kovaných prací.

Info: Ing. Jiří Nosek, 267 28 Svinaře, okr. Beroun
<http://www.svinare.cz>
pan Jiří Piskáček, mobil: 721 290 982

30. července Den řemesel a setkání kovářů ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm

Setkání řemeslníků řady tradičních řemesel – kovářů, kameníků, řezbářů, truhlářů, bednářů, klempířů apod.

Info: Valašské muzeum v přírodě, Palackého 147
756 61 Rožnov pod Radhoštěm
Ing. Milan Gesierich, tel.: 571 757 145
e-mail: gesierich@vmp.cz, <http://www.vmp.cz>

26. – 28. srpna Hefaiston 2005

23. ročník mezinárodního setkání uměleckých kovářů.

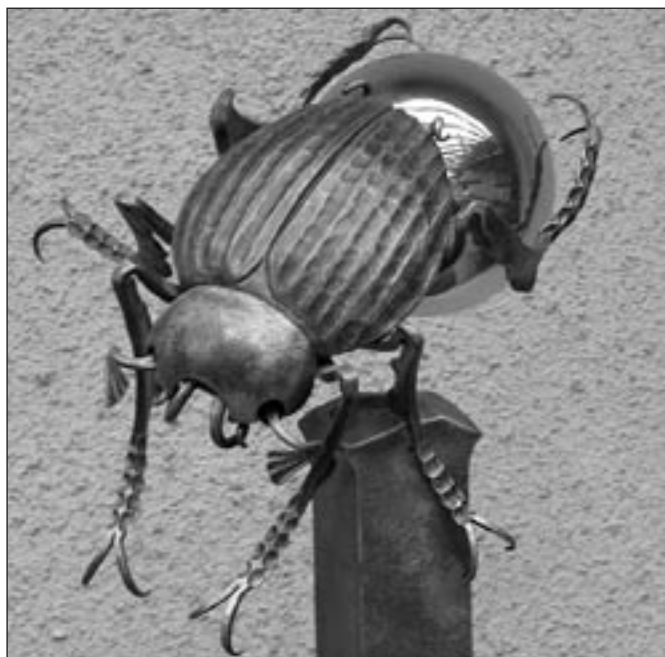
Info: Mgr. Marcela Kleckerová, hrad Helfštýn
751 32 Týn nad Bečvou, tel./fax: 581 797 093
e-mail: helfstyn@volny.cz, <http://www.helfstyn.cz>

Ing. Šimon Vondruška
ÚZPI, Praha

PUBLIKACE O UMĚLECKÉM KOVÁŘSTVÍ

Na řadě SOU, která donedávna zřizovalo Ministerstvo zemědělství ČR, a kde byl vyučován učební obor Kovář a podkovář, byly vyučovány i učební a studijní obory uměleckého kovářství a zámečnictví. Tento obor byl řadu let našimi vydavateli nepovšimnut a nedostatek odborné literatury se projevil i při výuce těchto oborů. Pomineme-li několik vydání týkajících se dílčí problematiky, jako například ozdobných kovových plotů a mříží, uměleckého řemesla v pravěku či kovářství z obecného hlediska, byly publikace Umělecké kovářství a zámečnictví od Karla Goňi a od Gustava Semeráka s Karlem Bohmannem z konce sedmdesátých a počátku osmdesátých let minulého století v naší literatuře posledními původními soubornými pracemi o těchto oborech. Navíc byly tyto souborné publikace kromě původních technologií zaměřeny především na historický vývoj a slohovou proměnlivost tvorby v těchto oborech. V místech, ve kterých se dotkly tehdy současného uměleckého řemesla, zachytily z dnešního hlediska jeho stav před více jak čtyřiceti lety.

Naproti tomu, nově vydaná publikace nakladatelství Grada **Umělecké kovářství**, autorů Karla Goňi, Pavla Révaye a Šimona Vondrušky, je zaměřena na kovářskou uměleckou tvorbu, tedy na ruční tváření kovů za tepla, a to s důrazem na její současnou podobu. Publikace obsahuje charakteristické pracovní postupy a ukázkově, prostřednictvím dostupných prací z posledních několika let, výsledky této řemeslné tvorby.

Jedním z obecnějších cílů publikace je snaha zvýšit zájem a pozornost vůči řemeslné tvorbě jako takové. Proto jsou zmiňovány i související řemeslné obory a je zdůrazňováno uplatnění řemeslné práce při formování kulturního prostředí.

Vlastním obsahem publikace jsou užívané pracovní postupy uměleckého kovářství a kované výrobky. Mezi zhotoveným dílem a použitou technologií stojí v řemeslné tvorbě schopnosti a dovednosti tvůrců a z tohoto pohledu je publikace také o samotných uměleckých kovářích.

V jednotlivých kapitolách je pojednáno o schopnostech zpracovávat materiály, o přínosu kovů hmotné kultuře, o počátcích zpracování kovů a vzniku kovářství, o kovářství starověku a raného středověku, o kovářství v souvislosti slohových proměn od středověku do počátku 20. století, o volném ručním kování, o povrchových úpravách, o oborech příbuzných a s uměleckým kovářstvím souvisejících, ale také krátce o provozování živnosti, o spolkové činnosti, o setkávání uměleckých kovářů a o odborné přípravě.

Publikace, která není učebnicí ani encyklopedií oboru, má všem zájemcům o toto řemeslo z řad laické i odborné veřejnosti ukázat, že v této oblasti je o čem psát, a tedy, že stojí zato si o současném uměleckém kovářství něco přečíst nebo alespoň prohlédnout. Samozřejmě také poslouží i k poučení žáků a studentů příslušných uměleckořemeslných oborů.

Zdeněk Vitek
SOU Jaroměř

Z HISTORIE UČŇOVSKÉHO ŠKOLSTVÍ

IV. díl

Pokračujeme výběrem ze studie ZEMĚDĚLSKÉ UČŇOVSKÉ ŠKOLSTVÍ V ZÁPADOČESKÉM KRAJI. Studie zachycuje historii odborné přípravy v letech 1945 – 1990.

III. Zemědělská učňovská zařízení v Západočeském kraji

Do roku 1960 existovaly dva kraje – Plzeňský a Karlovarský. Zemědělské školství bylo převážně řízeno odbory zemědělství KNV a jednotlivých ONV a hlavní důraz byl kladen na získávání rychlé kvalifikace pracovníků. Podle potřeb vznikala školící střediska (školy) převážně pro dospělé pracovníky, životnost zařízení byla 2–3 roky. Dobré materiální podmínky některých se staly základem ZUŠ a ZOU.

V období let 1958–60 bylo zřizováno velké množství učňovských zařízení u všech rezortů národního hospodářství. Nedostatečné materiální zázemí a velké finanční náklady vedly k postupnému rušení této výuky.

V roce 1960 vznikl sloučením dvou krajů kraj Západočeský. Zemědělské učňovské školství bylo řízeno odborem školství KNV – zemědělským oddělením a byly vytvořeny základy nové sítě zemědělských odborných učilišť a zemědělských učňovských škol.

V další části bude popisována historie a vývoj jednotlivých zařízení, u některých rozšířena použitím informací z webových stránek konkrétní školy.

OKRES DOMAŽLICE

Horšovský Týn

První česká zemědělská škola v Horšovském Týně byla založena ihned po skončení II. světové války, tj. na podzim 1945. V přílehlé osadě Horšov vznikla v r. 1946 rolnická pracovní škola, postupně přeměněna na mistrovskou (pícninářský obor), středisko pracujícího dorostu, učňovskou školu, opět mistrovskou... V roce 1958 zůstává Horšov pouze školním statkem a teoretické vyučování se přesouvá do Horšovského Týna. Školní statek je nadále využíván pro praxi žáků.

V 60. letech dochází k rozdělení zemědělského školství v Horšovském Týně na dvě školy. Vzniká Střední zemědělská technická škola a Zemědělské odborné učiliště. Sedmdesátá léta byla ve znamení spojování obou odborných škol, v r. 1973 dochází ke sloučení Zemědělského odborného učiliště a SZTŠ, ale již v r. 1976 se obě školy rozdělují a v Horšovském Týně opětovně vznikají dvě samostatná vzdělávací zařízení.

Devadesátá léta přinášejí snad největší změny. Střední zemědělská škola se rozšiřuje o podnikatelský obor, Střední odborné učiliště vytváří nový subjekt (SOU a Rodinná škola). Z tohoto subjektu vzniká v r. 1994 Integrovaná střední škola a Odborné učiliště a praktická škola, odborný výcvik se koná na školním statku Horšov, později i na dalších smluvních pracovištích.

Dne 1. září 2003 došlo ke sloučení Střední zemědělské školy a Integrované střední školy v jeden celek s názvem Střední odborná škola a Střední odborné učiliště. Výsledkem je středoškolské zařízení čítající 650 žáků a 90 zaměstnanců. Škola nabízí svým žákům celkem 10 oborů: 4 studijní obory, zakončené maturitní zkouškou – agropodnikání, management obchodu, pozemní stavitelství a obchodně podnikatelskou činnost (ta je v průběhu školního roku 2003/2004 nahrazena oborem technické lyceum), dále 4 učební obory, zakončené výučním listem – automechanik, kuchař/kuchařka, opravář zemědělských strojů a zedník, (mají návaznost na 2 nástavbová studia zakončená maturitní zkouškou – podnikání v oboru a podnikání v technických oborech).

Podle uvedené studie na učňovských zařízeních působili ředitelé: Kamil Opatrný (1960–1973), Ing. Václav Mejchar (1973–1976), Božena Holubová (1976–1980), Ing. Karel Paukner (1980–1983), Ing. Jaroslav Uhlíř (1983–2003).

V letošním roce uplyne 60 let od vzniku středního školství v Horšovské Týně. Při této příležitosti pořádá škola 25. 6. 2005 prezentační den spojený se setkáním všech absolventů a učitelů od roku 1945. Na oslavy zvou – ředitel školy Ing. Václav Švarc a bývalí ředitelé Ing. Václav Mejchar (1956–1989), Ing. Jana Jandová (1991–2003) a Ing. Jaroslav Uhlíř.

Uplyne 145 let od narození

FRANTIŠEK NOVÁK

„... Přál jsem si vždy státi se učitelem na některé střední škole, takovým, jakými byli moji profesori, na něž s velkou vděčností vzpomínám, zvláště na ty, kterým jsem pomáhal v jejich pracovnách. Vyhlídky na uplatnění se na těchto školách byly tak nepříznivé, zvláště pro reálné a přírodovědecké předměty, že jsem volil praktické upotřebení přírodních nauk studiem na Vysoké škole zemědělské ve Vídni, kde jsem měl také vždy v myšlenkách mé příští povolání a působení učitelské...“

F. Novák, 1946

Pochází ze starého selského rodu. Narodil se 12. května 1860 v Mostku, tehdy okres Vysoké Mýto, dnes Ústí nad Orlicí. Po absolvování reálky v Litomyšli vystudoval Vysokou školu zemědělskou ve Vídni (1885).

Po absolutoriu působil více jak 2 roky na panství hraběte Kýnského v Kostelci nad Orlicí. Zasluhou okresního starosty M. Hurýcha, rolníka z Benátek, prof. Bárty a ředitele T. Švehly se mu naskytl možnost získat místo druhého učitele na zimní hospodářské škole v Litomyšli s ročním platem 420 zl. K tomu dostával příplatek 50 zl. za to, že hlavní odborné předměty opakoval se studenty německé národnosti jednou týdně v jejich mateřském jazyku – v souladu se slibem, dohodnutým v okresním zastupitelstvu při projednávání příspěvku na provoz školy.

I tak, jak později Ing. Navrátil vzpomíná, nemohl profesor Bárta (Emanuel Bárta /1841–1906/ významný, studenty velmi oblíbený profesor reálky a gymnázia v Litomyšli, vynikající znalec přírody svého regionu) pochopit, že se vzdává místa na velkostatku s platem 480 zl., bytem, topením, světlem a malým deputátem a k tomu s příznivými vyhlídkami do budoucna. Inu, jak s odstupem času Navrátil přiznává, záliba v učitelském povolání „překonala úplně stránku praktickou, hmotnou“.

Chtěl nastoupit hned při založení litomyšlské školy jako pomocná síla řediteli k ruce. Předpisy to však nedovolovaly. Přijat byl k 1. 11. 1887, v druhém roce trvání školy. „Práce bylo dost, pracovali jsme často do únavy, s láskou a nadšením tím více, když jsme si uvědomili, že se nám práce daří. Hotovili jsme společně pomůcky učebné, vhodné diagramy pro ulehčení vyučování, pořizovali jsme sbírky rostlin a živočichů pro zemědělství užitečných, hledali jsme dárce modelů strojů a jejich součástí i náradí polních, po většinu neděl konali jsme odborné přednášky a kursy pro dospělá rolnictvo, často v dosti vzdálených obcích, v začouzených hostincích, poskytovali jsme ochotně rady docházejícím rolníkům a psali odborné články do časopisů, zvláště

časopis Český východ měl téměř každý týden zprávy o naší škole a o zemědělství v okrese...“

V Litomyšli setrval necelé čtyři roky, 1. 5. 1891 byl jmenován hlavním učitelem na německé rolnické škole v Choťebuzích ve Slezsku. Po dvouletém působení ve Slezsku byl přeložen na rolnickou školu do Plzně. Po dalších 12 letech (1904) byl jmenován profesorem Zemské střední hospodářské školy v Roudnici nad Labem, kde se r. 1907 stává jejím ředitelem. Tuto školu řídil i po té, co byla změněna na Zemskou vyšší hospodářskou školu. 31. 1. 1923 odešel na odpočinek.

Portrét nakreslil Jiří Buchta

Učitelkou aprobaci měl pro školy hospodářské nižší i vyšší. Celý svůj život soustavně sledoval dění doma i v zahraničí. Podnikl řadu studijních cest – po všech zemích monarchie, po Německu, Dánsku, Švédsku, Holandsku, Belgii.

Učitelé jeho typu brali jako samozřejmost práci pro hospodářské (zemědělské) spolky i družstevní organizace. Ve všech svých působištích byl vyhledávaným „kočovným učitelem“. Zemědělský pokrok šířil i slovem psaným. Napsal mnoho časopiseckých článků, samostatně vydal i několik větších spisů, např. Oceňování krmiv, Hospodářská družstva v cizině a u nás, Nejjednodušší hospodářské účetnictví

apod. Byl pilným spolupracovníkem Ottova a Hospodářského slovníku naučného.

U příležitosti jeho sedmdesátky (1930) inspektor František Čvančara napsal: „Ředitel Novák může být svým životním dílem plně spokojen. Mnoho je těch, kteří jsou jeho dlužníky a kteří v dnešních dnech ho vděčně vzpomínají a přejí mu, aby se ještě dlouhá léta těšil ze svého zdraví a duševní svěžesti“. Prof. Novák se skutečně v duševní svěžesti a v relativním zdraví dožil pozhnaného věku. Zemřel v Praze v 97 letech – v roce 1957.

Ing. Josef Rozman, CSc.
Moravská Třebová

STO LET POUŽÍVÁNÍ INDIKÁTORŮ

k barevnému určování stupně kyselosti

Jméno profesora biochemie na univerzitě v Kodani Sorena Sorensena (1868–1939) se díky jím v r. 1912 zavedeného používání hodnoty pH, veličiny, která je mírou koncentrace vodíkových iontů v roztoku, dostalo do všech učebnic chemie. Mnozí z nás si proto ještě pamatují, že u kyselých roztoků je pH menší než sedm, u alkalických roztoků větší (důležité znát při sledování různých televizních reklam).

V našem malém exkurzu do méně známé historie vědy a techniky nás spíše zajímají indikátory, chemické látky (methylooranž, kongočerven, fenolftalein, bromthymolová modř, ale také šťáva z červeného zelí a řada dalších barviv),

kteří typickou změnou barvy ukazují (udávají) změnu hodnoty pH roztoku.

Před sto lety v r. 1904 totiž němečtí technici Hans Friedenthal a Eduard Salm poprvé určili obsah vodíkových iontů – míru kyselosti roztoku – pomocí rostlinného barviva – lakmusu; kyseliny barví modrý lakmusový papírek do červena, zásadité roztoky mění barvu červeného lakmusového papírku do modra. Tehdy se toto ve vodě rozpustné barvivo připravovalo zejména v Holandsku kvašením některých druhů přímořských lišejníků (Rocella).

(tes)

Dne 16. února 2005 krátce před svými 84 narozeninami zemřel v Telči bývalý ředitel zdejší Učňovské školy zemědělské a Mistrovské školy zemědělské, později Střední zemědělské technické školy pan

Ing. Jaroslav M. Dudek

Svou pedagogickou a výzkumnou činností významně ovlivnil zemědělské školství Vysočiny. Bohatá byla i jeho publikační činnost a kulturní působení pro město Telč.

ZAÚJALO NÁS

Od našeho mladého kolegy jsme se dozvěděli o existenci zajímavé organizace, která už 15 let připravuje přitažlivé aktivity pro mládež.

DUHA – Sdružení dětí a mládeže pro volný čas, přírodu a recesi

je organizací, která se soustředí na pobyt v přírodě a zážitkovou pedagogiku. Nabízí krátkodobé akce, tábory, vzdělávací akce, tábořiště a ubytovny, mezinárodní akce pro mladé ..., i programy bez věkového omezení.

Z aktuální nabídky nás zaujal např. kurz němčiny pro začátečníky v Německu, workcamp na švýcarské salaši, organické farmaření v Severním Irsku, mezinárodní cyklojízda přátel přírody nebo dobrovolná služba v německých organizacích pro absolventy vysokých škol se zájmem o ekologii.

Chcete-li se dozvědět více, otevřte si www.duha.cz

Organizuje vaša škola zajímavú odbornú, športovú alebo inú záujmovú aktivitu?

Oznámte, prosím, termín konania a názov aktivity našej redakcii.

Rádi ju uverejníme v časopise i na webových stránkách!

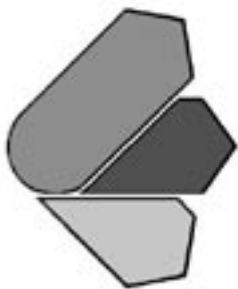
Pořádá vaše škola zajímavou odbornou, sportovní či zájmovou akci?

Sdělte, prosím, termín konání a název akce do naší redakce.

Rádi ji zveřejníme v časopise i na webových stránkách.

CONTENTS

Agriculture in the centre of Europe and professional education The impact of the EU Common Agricultural Policy on the future of Czech agriculture, situation of Czech farmers and on the level and forms of agricultural education	3
Environmental education – an intrinsic part of the educational process Experience of the Michalovce Agricultural School	5
Association activities Consultative meeting of the executive board of the Association of Educational Institutions for the Development of Rural Areas	7
Forestry education programmes One of the educational aspects of influencing young people	8
European Quality Award Apprentice training centre at Horky was highly rated for the organization and implementation of study visits in the frame of the Leonardo da Vinci Programme of the EU	9
New bachelor study programmes The Czech University of Agriculture in Prague offers specialized teacher training programmes	11
A decade of education for sustainable development Introduction of the upcoming national strategy	12
Information Centre of the European Union Recent events from agriculture and education	13
Innumerable appearances of Camellias Non-traditional flower shows	14
Flora Olomouc 2005 The largest and oldest horticultural exhibition	15
Invitation to participate in the national competition of agribusiness students	16
Driving proficiency – Farmer's Day 2005 A tractor driving contest for the students of agricultural schools and professional public	16
Smithcraft calendar of events	17
A book on smithcraft Review	18
From the history of the Czech apprentice training system ..	19
The brothers Jouza History of agricultural machinery	20
František Novák A distinguished teacher and schoolmaster, a well-known personality of the agricultural education of the late 19 th and early 20 th century	21
One hundred years of using colour indicators for determining acidity level	22

ÚZPI PRAHA

47816
ISSN 0044-3875

První číslo časopisu Zemědělská škola vyšlo v r. 1936. Časopis byl nejdříve volnou přílohou měsíčníku Zemědělský pokrok, brzy ale začal vycházet samostatně. V r. 1991 jeho vydávání převzaly zemědělské školy (všech stupňů) a některé vzdělávací instituce. I po rozdělení Československa zůstává časopis společným pojítkem zemědělského školství v České republice a ve Slovenské republice.

Od školního roku 2002/2003 se dohodl dosavadní vydavatel – Sdružení zemědělských, lesnických a potravinářských škol, rybářské školy a školních hospodářství – s Ústavem zemědělských a potravinářských informací Praha o poskytnutí práva vydávat časopis a používat titul Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola. Vydávání časopisu se tak vrací do prostorů, odkud před 66 lety vyšlo první číslo Zemědělské školy, a kde také v tehdejších „Domě Zemědělské osvěty“ sídlila redakce.

Časopis je určen pedagogickým pracovníkům i studentům, výzkumným a odborným pracovníkům, všem organizacím zabývajícím se zemědělským školstvím a vzděláváním i jednotlivcům působícím v oblasti tohoto zájmu.

**AGROINŠTITÚT
NITRA**

Kalendář

(pokračování z předchozího čísla)

26. 4. 2005	Soutěž opravář zemědělských strojů ve Chvaleticích
27. 6. 2005	Dovednostní soutěž v Českých Budějovicích
15. – 17. 7. 2005	Mistrovství republiky ve všestrannosti a mezinárodní závody CIC v Humpolci
26. – 28. 8. 2005	Finále Zlaté podkovy (sedlových i vozatajských) v Humpolci
5. – 6. 10. 2005	Olympiáda mladých zemědělců ve Frýdlantu

Časopis vydávají

Ústav zemědělských a potravinářských informací, Slezská 7, 120 56 Praha 2
Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

Adresy redakcí

ÚZPI, Slezská 7, 120 56 Praha 2

tel.: 227 010 439, fax: 227 010 119, e-mail: krajickova@uzpi.cz

Redaktorka: Ing. Alena Krajíčková

Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

tel., fax: 037/791 02 24, e-mail: palenikova@agroinstitut.sk

Redaktorka: Ing. Gabriela Páleníková

www.agronavigator.cz

Časopis vychází desetkrát ročně (září – červen), cena jednoho výtisku je 15 Kč, roční předplatné 150 Kč

Objednávky časopisu zajišťuje česká redakce a slovenská redakce na svých adresách
Sazba a tisk ÚZPI Praha

Autorem ilustrace na obálce je Jiří Buchta

Redakční rada

Ing. Jaromír Beneš, Školní statek Opava;
PhDr. Zuzana Burdanová, MP SR Bratislava;
Ing. Igor Drobny, PhD., SZáŠ Piešťany; PhDr. Radmila Dyrtrtová, CSc., KP ČZU Praha; Ing. Ludmila Gočálová, MZe ČR; Ing. Zorka Husová, NÚOV Praha; Ing. Ivan Jung, CSc., Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora; Ing. Břetislav Kábele, SOŠ České Budějovice; Ing. Jan Kot, ISŠ Cheb; Ing. Ludmila Kováčiková, Agroinštitút Nitra; PhDr. Dana Linhartová, CSc., ÚHV PEF MZLU Brno; Ing. Josef Matoušek, MZe ČR; Ing. Mária Múdra, ZSŠP Rakovice; doc. Ing. Milan Slavík, CSc., KP ČZU Praha; PhDr. Pavel Sýkora, MZe ČR